GRAMATYKA · CZASY

Used to i would: dawne zwyczaje i stany w angielskim

Igor Zadrużyński

Opublikowano 23 listopada 2026

O LEKCJI

„Kiedyś mieszkałem w Leeds”, „w dzieciństwie co niedzielę chodziliśmy z dziadkiem nad rzekę”, „tu był kiedyś kiosk”. O tym, co dawniej było normalne, a dziś już nie jest, angielski mówi na trzy sposoby: przez used to, przez would albo zwykłym czasem Past Simple. Ta lekcja pokazuje, czym się różnią, kiedy would nie wolno użyć i dlaczego used to nie ma formy teraźniejszej.

SŁOWA KLUCZOWE: Gramatyka, Czasy

Wersja online z ćwiczeniami i nagraniami wymowy

SPIS TREŚCI

1. Used to : tak było, ale już nie jest 2
2. Would : powtarzane czynności we wspomnieniach ... 2
3. Used to, would czy Past Simple? 3
4. Polskie „kiedyś” i „chadzałem” 4
Źródła i dalsza lektura 5

Lekcja zakłada, że znasz czas Past Simple[1]. Podobnie wyglądające *be used to* i *get used to* („być przyzwyczajonym”, „przyzwyczajać się”) omawia druga część lekcji o gerundzie i bezokoliczniku[2].

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/used-to-would/

1. *Used to*: tak było, ale już nie jest

Used to + forma podstawowa czasownika mówi o tym, co w przeszłości trwało albo powtarzało się przez dłuższy czas i co się skończyło. Po polsku najczęściej oddaje to słowo „kiedyś". Konstrukcja pasuje i do stanów (gdzie ktoś mieszkał, co lubił, co miał), i do powtarzanych czynności.

	BUDOWA	PRZYKŁAD
twierdzenie	used to + verb	I used to live in Leeds.
przeczenie	didn't use to + verb	I didn't use to like olives.
pytanie	Did … use to + verb?	Did you use to walk to school?

W pytaniu i przeczeniu czas przeszły niesie *did*, więc *used* traci *-d*: *didn't use to*, *did you use to*. Zamiast *didn't use to* często słychać też *never used to*: *He never used to watch football.*

PRZYKŁADY

- **There used to be a cinema on our high street. Now it's a gym.**
  Kiedyś na naszej głównej ulicy było kino. Teraz jest tam siłownia.
- **My dad used to have a moustache.**
  Tata kiedyś nosił wąsy.
- **We used to go to Brighton every summer.**
  Kiedyś co roku jeździliśmy latem do Brighton.

Wymowa: *used to* czytamy /ˈjuːst tə/, z bezdźwięcznym „s" i krótkim, niewyraźnym *to*. Inaczej brzmi czasownik *used* w znaczeniu „użyty": *a used car* /ə juːzd kɑː/.

TYPOWY BŁĄD

✕ ~~I use to get up at six. Did you used to play the piano?~~

✓ **I usually get up at six. Did you use to play the piano?**

Used to istnieje tylko w przeszłości. O tym, co robimy zwykle teraz, mówimy w czasie Present Simple[3], często z *usually*. A po *did* zawsze *use*, bez *-d*.

2. *Would*: powtarzane czynności we wspomnieniach

O czynnościach, które w przeszłości powtarzały się regularnie, możemy też mówić przez *would* + forma podstawowa (w mowie zwykle skrócone do *'d*). To *would* nie ma nic wspólnego z trybem warunkowym – znaczy po prostu „miał w zwyczaju, zwykle robił". Brzmi trochę bardziej literacko niż *used to* i dobrze pasuje do wspomnień i opowieści.

PRZYKŁADY

- **Every Sunday my grandad would take me to the river. He'd bring a flask of tea and we'd sit there for hours.**
  W każdą niedzielę dziadek zabierał mnie nad rzekę. Brał termos z herbatą i siedzieliśmy tam godzinami.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/used-to-would/

- **When I was a student, I'd often stay up all night before an exam.**
  Na studiach często zarywałem noce przed egzaminem.

Would ma trzy ograniczenia:

- **Tylko czynności, nie stany.** Nie powiemy *I would live in Leeds* ani *I would have a dog* w znaczeniu „kiedyś mieszkałem", „kiedyś miałem psa". Do stanów pasuje tylko *used to* albo Past Simple.
- **Najpierw trzeba ustawić czas.** Słuchacz musi wiedzieć, o jaki okres chodzi (*when I was a child, in those days, every summer*); inaczej *I'd go swimming* zabrzmi jak „poszedłbym popływać". Dlatego opowieść często zaczyna się od *used to*, a dalej idzie *would*.
- **Raczej bez przeczeń i pytań.** W znaczeniu dawnych zwyczajów *would* występuje prawie wyłącznie w zdaniach twierdzących.

TYPOWY BŁĄD

✕ ~~When I was little, I would have long hair. We would live in a flat above a shop.~~

✓ **When I was little, I used to have long hair. We used to live in a flat above a shop.**

Have (mieć), *live* (mieszkać), *be, like, know* to stany, a stanów nie opisujemy przez *would*.

3. *Used to, would* czy Past Simple?

Zwykły czas Past Simple zawsze może zastąpić *used to* i *would*; nie podkreśla wtedy, że coś się powtarzało albo że już się skończyło. Odwrotnie to nie działa: gdy coś wydarzyło się **raz** albo podajemy, **ile razy** czy **jak długo** trwało, potrzebny jest Past Simple.

SYTUACJA	USED TO	WOULD	PAST SIMPLE
dawny stan: *live, have, like, be*	✓	×	✓
dawna powtarzana czynność	✓	✓	✓
jedno zdarzenie	×	×	✓
ile razy, jak długo	×	×	✓

PRZYKŁADY

- **We used to go to Wales every Easter. One year we went to Scotland instead.**
  Kiedyś co roku na Wielkanoc jeździliśmy do Walii. Jednego roku pojechaliśmy za to do Szkocji.
- **I lived in London for twenty-five years.**
  Mieszkałem w Londynie dwadzieścia pięć lat.
- **She visited Paris three times last year.**
  W zeszłym roku trzy razy była w Paryżu.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/used-to-would/

TYPOWY BŁĄD

✕ ~~I used to visit Rome three times. Last night I used to go to the cinema.~~

✓ **I visited Rome three times. Last night I went to the cinema.**

Liczba powtórzeń i jedno, konkretne zdarzenie wymagają czasu Past Simple. *Used to* opisuje tło, a nie pojedyncze wydarzenia.

4. Polskie „kiedyś” i „chadzałem”

Polskiemu uczniowi pomaga jedno pytanie: czy po polsku pasuje słowo **„kiedyś”** w znaczeniu „dawniej, ale już nie”? Jeśli tak, *used to* będzie dobrym wyborem: „Kiedyś grałem w tenisa” – *I used to play tennis*. Uwaga tylko na drugie znaczenie „kiedyś” – „pewnego dnia”: „Kiedyś pojadę do Australii” to *One day I'll go to Australia*.

Polszczyzna ma też czasowniki wielokrotne w czasie przeszłym: „chadzałem”, „jadaliśmy”, „bywał”, „miewała”. Brzmią dziś trochę książkowo, ale ich sens dokładnie odpowiada angielskiemu *used to* i *would*: „W niedziele jadaliśmy u babci” – *On Sundays we used to have lunch at my gran's* albo *On Sundays we'd have lunch at my gran's*. O czasownikach wielokrotnych w czasie teraźniejszym („pijam”, „jadam”) pisze lekcja o Present Simple[3].

REGUŁA

Trzy podobne konstrukcje

*I **used to** work nights.* – Kiedyś pracowałem na nocną zmianę (już nie).

*I'**m used to** working nights.* – Jestem przyzwyczajony do pracy w nocy.

*I'**m getting used to** working nights.* – Przyzwyczajam się do pracy w nocy.

DO ZAPAMIĘTANIA

Najważniejsze z tej lekcji

- *used to* + forma podstawowa = kiedyś (ale już nie): stany i powtarzane czynności. Pytanie i przeczenie: *Did you use to...? / I didn't use to...*
- *Used to* czytamy /ˈjuːst tə/; nie ma formy teraźniejszej – o dzisiejszych zwyczajach mówi Present Simple.
- *would* + forma podstawowa = dawne powtarzane czynności, zwłaszcza we wspomnieniach; nie do stanów (*live, have, be, like*).
- Jedno zdarzenie, liczba powtórzeń, czas trwania – tylko Past Simple.
- Nie mylić: *I used to work* (kiedyś pracowałem) i *I'm used to working* (jestem przyzwyczajony).

DLA NAUCZYCIELA

Najlepszy materiał do tej lekcji to zdjęcia z dzieciństwa – uczniów, nauczyciela albo wymyślonej postaci. Uczniowie opisują, jak było kiedyś, a jak jest teraz (*She used to have long hair. Now she's got short hair.*). Drugi pomysł: „Moja ulica kiedyś i dziś" – uczniowie porównują stare i współczesne zdjęcie tej samej ulicy (np. z archiwum miasta) i układają zdania z *there used to be*. Starsi uczniowie mogą przeprowadzić krótki wywiad z dziadkami po polsku i napisać po angielsku wspomnienie z *would*, zaczynając od *When my grandmother was young, ...*

Źródła i dalsza lektura

- Paciorek J., *Wielka gramatyka języka angielskiego*, Wydawnictwo GREG, Kraków 2024.
- EF Polska, *Rzeczownik odczasownikowy po angielsku* (o *be used to* + *-ing*), https://www.ef.pl/przewodnik-po-angielskim/gramatyka-angielska/rzeczownik-odczasownikowy-gerund/ [dostęp: 23.11.2026].
- British Council, LearnEnglish, *Past habits: 'used to', 'would' and the past simple*, https://learnenglish.britishcouncil.org/free-resources/grammar/b1-b2-grammar/past-habits-used-to-would-past-simple [dostęp: 23.11.2026].
- Swan M., *Practical English Usage*, wyd. 4, Oxford University Press, Oxford 2016 – hasła o *used to* i o *would* w znaczeniu dawnych zwyczajów.
- Murphy R., *English Grammar in Use*, wyd. 5, Cambridge University Press, Cambridge 2019 – rozdziały o *used to* oraz *be/get used to*.

Adresy linków z tekstu

1. https://zadruzynski.com/past-simple/
2. https://zadruzynski.com/gerund-czy-bezokolicznik-czesc-2/
3. https://zadruzynski.com/present-simple/

LICENCJA

© 2026 Igor Zadrużyński. Ten tekst jest udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC 4.0). Możesz go kopiować, rozpowszechniać i przerabiać w celach niekomercyjnych pod warunkiem, że podasz autora i adres źródła, dołączysz link do licencji i zaznaczysz, czy wprowadzono zmiany. Przykład poprawnego oznaczenia:

Igor Zadrużyński, *Used to i would: dawne zwyczaje i stany w angielskim*, zadruzynski.com, https://zadruzynski.com/used-to-would/, licencja CC BY-NC 4.0

Licencja nie obejmuje cytatów, ilustracji ani innych materiałów pochodzących od innych autorów — obowiązują dla nich ich własne zasady.

Ilustracje, przy których nie podano innego źródła, zostały wygenerowane z pomocą AI.

zadruzynski.com